

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको अशक्त असहाय विपन्न सहायता कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

कायपालिकाबाट पारित मिति : २०७६/०७/०८

अशक्त असहाय विपन्न सहायता कोष सञ्चालन कार्यविधि (पहिलो संशोधन), २०८१ स्वीकृत मिति २०८१।०१।०३

प्रस्तावना :

लोक कल्याणकारी राज्यको अवधारणा अनुसार आर्थिक रूपले विपन्न, निरपेक्ष गरिबीको रेखामुनी रहेका दीर्घ रोगी, हिंसा पीडित तथा बेचविखनमा परेका महिला, बालबालिका, विपन्न, अति अशक्त अपाङ्ग र पूर्ण अशक्त अपाङ्ग, बेवास्तामा परेका विपन्न ज्येष्ठ नागरिकको हित र कल्याणको लागि आर्थिक सहायता तथा स्वास्थ्य उपचारको लागि सहयोग दिन हितकारी कार्य सम्बन्धी कानून तयार गरी आर्थिक सहायतालाई प्रभावकारी बनाउन बाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी अन्नपूर्ण गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद—१

प्रारम्भ:

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको अशक्त असहाय विपन्न सहायता कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा :— विषय प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा,

(क) “गाउँपालिका” भन्नाले अन्नपूर्ण गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ख) “गाउँ कार्यपालिका” भन्नाले अन्नपूर्ण गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) “आर्थिक सहायता पाउन योग्य व्यक्ति” भन्नाले निरपेक्ष गरिबीको रेखामुनी रहेको भनि प्रमाणित भएका मुटु, मृगौला, फोक्सो, कलेजो जस्ता शरीरका महत्वपूर्ण अङ्गहरूका रोगी एवम् क्यान्सर पीडित व्यक्तिहरू, पक्षघात, यौन हिंसाबाट पीडित एवम् बेचविखनमा परेका महिलाहरू, जोखिमपूर्ण श्रममा संलग्न भएको, हराएको वा बेवारिसे अवस्थामा फेला परेको, दुर्घटनामा परेको, बाबु वा आमा कारागार वा हिरासतमा रहेको वेसहारा बालबालिका, यौन शोषण, यौन दुर्व्यवहार, बाबु, आमा वा संरक्षकबाट वञ्चित, अपाङ्गता भएको, सुस्त मनस्थिति भएको बालबालिका, एच.आई.भी., एड्सबाट संक्रमित बालबालिका, वेसहारा वृद्धवृद्धा तथा विशेष कारणबश बेखर्ची भएका नागरिक, घर गोठ जलेर क्षति भएका एवम् बाढी पहिरोबाट पीडित गाउँवासी, उल्लेखित व्यहोरा भएका अन्नपूर्ण गाउँपालिकाका कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरू समेत बुझनु पर्दछ ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको अशक्त असहाय विपन्न सहायता कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

(घ) “अध्यक्ष” भन्नाले अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद—२

३. आर्थिक सहायता सम्बन्धी मापदण्ड: दीर्घ रोगी तथा क्यान्सर पीडितलाई सहायता :-

(१) * आर्थिक सहायता पाउन योग्य दीर्घ रोगी (मृगौला, मुटु, फोक्सो, कलेजो, मस्तिष्क, पक्षघात) क्यान्सर तथा अरुको सहायतामा दैनिक जिवन यापन गर्ने मानसिक रोगी वा यस्तै प्रकृतिका रोगलाई बुझाउने पीडित व्यक्तिले आर्थिक सहायता प्राप्त गर्नको लागि आवश्यक कागजात सहित गाउँपालिकामा निवेदन दिन सक्नेछन ।

स्पष्टिकरण “आवश्यक कागजात भन्नाले आर्थिक रूपले विपन्न भनी सम्बन्धित वडा कार्यालयबाट प्रमाणित कागजात, अस्पतालको रिपोर्ट, गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संयोजकको सिफारिस लगायतका कागजात बुझनुपर्दछ ।

(२) ** उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त निवेदनमा विरामीको अवस्था हेरी बढीमा रकम रु.३०,०००।— (तीस हजार) सम्म आर्थिक सहायता दिन सकिनेछ ।

४. हिंसा पीडित तथा मानव बेचबिखनमा परेकालाई सहायता:-

(१) *** यौन हिंसा, घरेलु हिंसाबाट पीडित एवम् बेचबिखनमा परेका महिलाहरूको तत्काल उद्धार गर्न समितिको निर्णयानुसार रकम रु.१००००।— (दस हजार) सम्म आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

(२) पीडितलाई न्याय दिलाउन एवम् पुनर्स्थापनाको लागि न्यायिक समिति मार्फत आवश्यक पहल गरिनेछ ।

५. आर्थिक रूपले विपन्न र पीडित बालबालिकालाई सहायता :-

(१) बेवारिसे अवस्थामा फेला परेको, जवरजस्ती श्रमबाट पीडित भएको, बाबु वा आमा कारागार वा हिरासतमा रहेको वा कुनै कसुरसँग सम्बन्धित रहेको कारणले बेवारिसे रहेको, यौन शोषण, यौन दुर्व्यवहार, बेचबिखन वा ओसारपसारमा परेको, हिंसा पीडित, बाबु, आमा वा संरक्षकबाट वञ्चित, अपाङ्गता भएको, सुस्तमनस्थिति भएको, सडक बालबालिका, एचआईभी एड्सबाट संक्रमित बालबालिका भएमा तत्काल उद्धार गरी पालनपोषणको लागि समितिको निर्णय अनुसार रकम **** रु.१०,०००।— (दस हजार) सम्म आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

* पहिलो संशोधनबाट दफा ३ को (१) केही संशोधन गरिएको ।

** पहिलो संशोधनबाट दफा ३को (२) मा केही संशोधन गरिएको ।

*** पहिलो संशोधनबाट दफा ४को (१) मा केही संशोधन गरिएको ।

**** पहिलो संशोधनबाट दफा ५ को (१) मा केही संशोधन गरिएको ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको अशक्त असहाय विपन्न सहायता कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

(२) उपनियम (१) मा उल्लेखित बालबालिकाको शिक्षा दिक्षाको लागि सामुदायिक वा संस्थागत विद्यालयसँग समन्वय गरी छात्रवृत्ति मार्फत पठन पाठनको व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।

६. बेवास्तामा परेका ज्येष्ठ नागरिकलाई सहायता :— ७० वर्ष उमेर पुगेका र परिवारका सदस्यले बेवास्ता गरी भिन्न बसेका विपन्न, रोगी एवम् अशक्त ज्येष्ठ नागरिकले आर्थिक सहायताको लागि गाउँपालिकामा निवेदन पेश गरेमा र निवेदन मनासिव भएमा रकम ± रु ५,०००।— (पाँच हजार) सम्म आर्थिक सहायता दिई पुर्नस्थापनाको लागि आवश्यक पहल गर्न सकिनेछ । तर गाउँपालिकाबाट नियमित सामाजिक सुरक्षा रकम बुझ्ने नागरिकको हकमा यो सुविधा पाइने छैन ।

७. विपन्न परिवारलाई मृत्यु संस्कार सहायता:

(१) आर्थिक रूपमा विपन्न परिवारमा दुर्घटना अथवा आत्महत्याको कारणले मृत्यु भइ सो को पोष्टमार्टम गर्न नसक्ने परिवारलाई पोष्टमार्टम गर्न, बेवारिसे लास फेला परेमा निजको सदगत गर्न वा व्यवस्थापन गर्न प्रमाण खुल्ने कागजात सहित निवेदन पेश हुन आएमा ±± समितिले मनासिव ठहराएमा एकमुष्ट रूपमा रकम रु.१५०००।— (पन्ध्र हजार) सम्म आर्थिक सहायता दिन सकिने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सहायता दिन सिफारिस गर्दा सम्बन्धित वडा कार्यालयले निजको पारिवारको नियमित आम्दानीको श्रोत नभएको, कुनै व्यापार व्यवसाय नभएको व्यक्तिलाई सिफारिस गर्नुपर्नेछ । उल्लेखित व्यहोरा आईपरेका गाउँपालिका कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि हरूलाई समेत गाउँपालिकाको निर्णयबाट आर्थिक सहायताको लागि यथोचित रकम सहायता दिन सकिने छ ।

८. संस्थागत सहायता कार्यक्रम : (१) उल्लेखित प्रकृति र अन्य सामाजिक क्षेत्रको कार्यमा सहयोग पुऱ्याउन विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने संघ संस्थाहरूलाई कार्यक्रम सहयोग स्वरूप निवेदन पेश हुन आएमा र समितिले मनासिव ठहराएमा एकमुष्ट रूपमा ±±± रकम रु. १५०००।— (पन्ध्र हजार) सम्म आर्थिक सहायता दिई सहयोग गर्न सकिने छ ।

९. ~~विपद् कार्यमा सहायता: (१) बाढी, पहिरो, आगलागी, भूकम्प, महामारी लगायतका विपद्बाट प्रभावित आर्थिक रूपमा विपन्न व्यक्तिहरूको दैनिक निर्वाह एवम् आवास व्यवस्थापनको लागि गाउँपालिकामा निवेदन पेश गरेमा र निवेदन मनासिव देखिएमा समितिले रु.५०००।— (पाँच हजार) सम्म वसोवास पुनस्थापन वा सहत स्वरूप सहयोग गर्न सकिनेछ ।~~

± पहिलो संशोधनबाट दफा ६ संशोधन गरिएको ।

±± पहिलो संशोधनबाट दफा ७(१) संशोधन गरिएको ।

±±± पहिलो संशोधनबाट दफा ८(१) संशोधन गरिएको ।

- पहिलो संशोधनबाट दफा ९ हटाइएको ।

परिच्छेद—३

कोषको व्यवस्था तथा सञ्चालन

१०. आर्थिक सहायता तथा उपचार सहयोगको लागि हितकारी कोषको व्यवस्था: (१) यस कार्यविधि अनुसार आर्थिक सहयोग दिन, उद्धार तथा पुर्नस्थापना गर्ने प्रयोजनको लागि एक हितकारी कोषको स्थापना गरिनेछ ।

कोषमा देहायको रकम जम्मा गरिनेछ :

(क) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, गाउँ सभाबाट विनियोजन भएको अनुदान रकम,

(ख) सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था, व्यक्ति तथा निजी क्षेत्रबाट आर्थिक सहायताको लागि प्राप्त सहयोग वा अनुदान,

(ग) आर्थिक सहायता, प्राकृतिक प्रकोप पीडितको उद्धार, राहत तथा पुर्नस्थापनाको लागि प्राप्त जुनसुकै रकम,

११. कोष सञ्चालन समिति, कोष सञ्चालन तथा लेखापरीक्षणको व्यवस्था :

(१) नियम १० अनुसारको गाउँपालिकाको हितकारी कोषबाट रकम सहायताको निर्णय गर्न र सहायतामा दिएको रकमको अनुगमन गर्न देहाय बमोजिमको समिति रहने छ ।

– गाउँपालिकाको अध्यक्ष अध्यक्ष

– गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष सदस्य

– प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सदस्य

– गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको गाउँ कार्यपालिका सदस्य सदस्य

– गाउँपालिकाको स्वास्थ्य वा सामाजिक शाखा प्रमुख सदस्य सचिव

(२) कोषको सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

(३) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

(४) कोषको लेखा परीक्षण गाउँपालिकाको खर्चको लेखा परीक्षण गर्न तोकिएको निकायबाट हुनेछ ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको अशक्त असहाय विपन्न सहायता कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

१२. परामर्श तथा सहयोग लिन सक्ने : (१) समितिले यस कार्यविधि बमोजिम आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दा सम्बन्धित क्षेत्रका उपयुक्त सम्झेका व्यक्ति तथा निकायहरूसँग आवश्यक परामर्श तथा सहयोग लिन सक्नेछ ।
१३. पारदर्शिता र जवाफदेहिता : कोषबाट प्रदान गरिएको आर्थिक सहायता रकमको खर्चको विवरण चौमासिक रूपमा सार्वजनिक गरिने छ । साथै कार्यालयको वेबसाइटबाट समेत उल्लेखित व्यहोरा जानकारी गराइने छ । सम्बन्धित सरोकारवालाहरूबाट कुनै जिज्ञासा तथा जानकारी माग भएमा समिति तथा गाउँपालिकाबाट आवश्यक विवरण उपलब्ध गराइने छ ।

परिच्छेद-४

विविध

१४. निवेदनको ढाँचा :— नियम ३ देखि ९ सम्म उल्लिखित क्षेत्रमा सहायता पाउन अनुसूची— १ को ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।
१५. अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिने : यस कार्यविधि अनुसार आर्थिक सहायता सम्बन्धी निर्णयको अधिकार गाउँ कार्यपालिकाले गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई दिन सक्नेछ ।

परिच्छेद-५

१६. संशोधन तथा परिमार्जन : (१) यस कार्यविधिलाई व्यवस्थित बनाउन आवश्यकता अनुसार गाउँ कार्यपालिकाबाट संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सकिने छ ।

परिच्छेद-६

१७. खारेजी तथा बचाऊ : यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएका कुराहरूको हकमा यसै अनुसार र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझिएको हकमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ । साथै गाउँ कार्यपालिकाबाट यस आ.व.मा आर्थिक सहयोग सम्बन्धमा भएका निर्णयहरू यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ ।